

КОНТАКТИ

ТДМУ ОТРИМАВ ГРАНТ ВІД ПОСОЛЬСТВА ЧЕСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ В УКРАЇНІ

Науковці ТДМУ вигралі грант, який був оголошений Посольством Чеської Республіки в Україні з метою впровадження проекту «Розробка ранніх підходів фізичної реабілітації у хворих з ускладненнями переломами верхніх і нижніх кінцівок». Його втілення передбачає закупівлю фізіотерапевтичної апаратури, яку використовуватимуть у навчальному процесі кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного

проект стосується ранньої реабілітації. Його впровадження передбачає проведення пасивної та активної розробки суглобів у пацієнтів після травми за індивідуальною програмою (а це: фізична реабілітація з комплексом вправ, масажі, фізіотерапевтичні процедури та механотерапією) для якісного покращення ранньої реабілітації складних переломів нижніх кінцівок (колінних, кульшових, голівково-ступневих суглобів) і верхніх кінцівок (плечових, ліктьових, променево-зап'ястних суглобів).

Завдяки раніше укладеній угоді про співпрацю між ТДМУ та обласною фізіотерапевтичною лікарнею реабілітації в Більче-Золотому до проекту будуть залучені фахівці цього закладу для проведення спільно з викладачами кафедри виробничої практики, де студенти матимуть можливість освоювати теоретичні знання та вдосконалувати практичні навички.

Значну увагу під час впровадження проекту також приділятимуть тому, щоб викладачі кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання ТДМУ оволоділи новими методами лікування в реабілітаційних умовах під час тренінгів і поділилися власним досвідом. Для цього в рамках реалізації грантової програми планують проведення міжнародної конференції для спеціалістів фізичної, медичної, психологічної, соціальної реабілітації, на якій фахівці-реабілітологи, а також магіstri та студенти університету зможуть розширити власні теоретичні знання та практичні навички, щоб бути обізнаними з новітніми підходами та методиками в галузі реабілітології.

Прес-служба ТДМУ

виховання, а також для надання допомоги пацієнтам, які потребують відновленого лікування. Оволодівши новими методами реабілітації із застосуванням сучасних приладів, студенти матимуть змогу застосовувати набуті знання та практичні навички після завершення навчання вже безпосередньо на своїх робочих місцях – у лікарнях і реабілітаційних центрах.

28 лютого в Посольстві Чеської Республіки в Україні Надзвичайний та Повноважний посол Чеської Республіки в Україні Радек Матула та ректор ТДМУ Михайло Корда підписали угоду про реалізацію вищезгаданого проекту.

Андрій АНДРУСІК – студент 5 курсу стоматологічного факультету

Стор. 8

у НОМЕРІ |

ПРОФЕСОР ЯРОСЛАВ БОДНАР: «ДОТРИМУЮСЯ ПРИНЦИПУ НЕ ВІДПОВІДАТИ ЗЛОМ ЗА ЗЛО Й ДОПОМАГАТИ, ЯКЩО МОЖУ»

Сьогодні гостем нашої рубрики «Вітальня» є чудовий лікар та авто-

ритетний науковець, завідувач кафедри патологічної анатомії із секційним курсом та судової медицини, професор Ярослав Ярославович Боднар.

Стор. 6-7

ДОБРОЧИННІСТЬ |

ПРИДБАЛИ МІКРОАВТОБУС ДЛЯ ПОТРЕБ УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬКОСЛУЖБОВЦІВ

Мікроавтобус Opel Vivaro передали благодійному фонду «Оберіг» для потреб військовослужбовців, які проходять службу у певних регіонах Донецької та Луганської областей, 20 березня біля адміністративного корпусу Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського. Цей транспортний засіб використовуватиметься для перевезення наших воїнів, матеріально-технічних цінностей, продуктів харчування на лінії вогню.

Кілька місяців тому представники добровільного фонду звернулися до адміністрації ТДМУ з проханням допомогти в придбанні подібного автомобіля. Долучитися до благодійної справи вирішили директори і представники фірм, які займаються рекрутингом іноземних студентів на навчання у Тернопільському медуніверситеті. Свій внесок у допомогу військовим України зробили Шахзад, Наджам, («WELTEK International»), Амрік Сінг Дхілон, Олег Кіндрат і Дмитро Вакуленко («Cvitana»), Пуніт Кумар («Right Choice») та Майкл Нагуб («Axmos»).

«Щиро дякую вам за допомогу та підтримку наших військовослужбовців. Нині це дуже важливо для українських військових. Приобраний мікроавтобус буде використаний для їхніх потреб», – зазначив ректор ТДМУ, професор Михайло Корда.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

ТДМУ ЧИТАЄ ШЕВЧЕНКА

Напередодні святування 204-річниці з дня народження Великого Кобзаря у Тернопільському державному медичному університеті імені І.Горбачевського започаткували проект «ТДМУ читає Шевченка». У його рамках зняли промоційне відео, мета якого надихнути молодь цікавитися Тарасовою творчістю та інших українських письменників. Учасники зйомок одягнули своє національне вбрання, аби підкреслити розмаїття культур, яке є в нашому університеті.

Наступним етапом втілення проекту стала участь студентів нашого університету у відеомарафоні «Мій Шевченко», який відбувся 7 березня в Тернопільській обласній універсальній науковій бібліотеці. Головна мета заходу полягала в тому, аби впродовж дня тернополяни та всі бажаючі безперервно читали вірш Тараса Шевченка, які вони знають напам'ять. Чимало шанувальників творчості Великого Кобзаря відгукнулося на заклик бібліотекарів. Відео з читанням публікували на каналі бібліотеки в Youtube та в групі у Facebook. Такі проекти працівники книгохріні проводять уже третій рік поспіль. Активно долучилися до цього заходу представники патрульної поліції, військові, студенти, учні. Загалом було понад сто читців.

Майбутні медики з числа українських студентів під час цього заходу декламували Шевченків вірш «Мені однаково» англійською мовою, іноземні ж студенти — читали поезію «Зачівля в долині».

Зазначимо, що представники 47-ї групи другого курсу медичного факультету вивчають медицину в нашому університеті англійською мовою. Вони свідомо обрали саме цей шлях, аби мати можливість широкого сплікування з медиками різних країн, швидко орієнтуватися у сучасних нововведеннях і технологіях у медичній галузі та впроваджувати їх у системі охорони здоров'я в Україні. Відповідно задля популяризації творчості видатного українського письменника не лише в межах рідної країни вони обрали вірш,

який перекладений англійською мовою.

Останнім етапом проекту «ТДМУ читає Шевченка» стане знімання відео з читанням ще одного відомого твору Великого Кобзаря різними мовами. Студенти інших країн, які навчаються у нашему університеті, вже готують переклад віршованих рядків свою мовою.

Творчий колектив проекту: заступник директора центру виховної роботи та культурного розвитку Олена Покришко, викладач кафедри української мови, а віднедавна — директор центру виховної роботи та культурного розвитку Марта Руденко, фотограф і відеооператор Микола Василечко, прес-секретар — Яніна Чайківська, монтувала відео Юлія Бандрівська. Проект втілили за підтримки адміністрації ТДМУ.

ЗОРГАНІЗУВАЛИ ЗАХОДИ З НАГОДИ МІЖНАРОДНОГО ДНЯ ІМУНІТЕТУ

З ініціативи Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) з 2002 року 1 березня вважають Міжнародним днем імунітету. Цю дату обрали невипадково, адже саме на початку

загалом. Вони відзначають широким увагою громадськості до проблем, пов'язаних з поширеністю різних імунних захворювань, а також зі збереженням та зміцненням імунітету загалом.

підвищення інформованості та популяризації серед країн знань про імунітет та здоровий спосіб життя.

Студенти першого курсу медичного факультету (18 і 19 груп) разом зі студентами 38 групи факультету іноземних студентів (Соха Бартоломей, Бріджет Малоба, Ікенга Темплу, Наквара Танака) під керівництвом кураторів — доцентів кафедри іноземних мов Тетяни Саварин, Іванни Ворони та викладача Іванни Гуменної зорганізували тематичні уроки з учнями ТНВК «Школаліцей №6» та ТСЗОШ I ступеня повного дня з поглибленим вивченням іноземних мов у Тернополі.

Студенти розповіли про те, що таке імунна система та як її покращити. Майбутні медики тортнулися теми вітамінізації організму, навичок гігієни та культури, турботи про свое здоров'я.

весні проблеми, які пов'язані з ослабленням функцій імунної системи, виражені особливо яскраво.

Метою цього дня є привер-

тися на проблеми, які пов'язані з ослабленням функцій імунної системи, виражені особливо яскраво.

Добірку підготовлено за матеріалами прес-служби ТДМУ

ВШАНУВАЛИ ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ

Викладачі кафедри української мови Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського 12 березня з нагоди 204-ї річниці з дня народження видатного українського письменника Тараса Григоровича, як «Заповіт» та «Реве та стогне Дніпр широкий» арабською, англійською та польською мовами.

Завершився захід переглядом фільму «Шевченко-художник» і декламуванням вірша-заклику «Не завидуй багатому» у виконанні Владислава Киці.

ВОЛОНТЕРИ ПІДГОТУВАЛИ СЮРПРИЗ ДЛЯ ПАЦІЄНТІВ ГЕМАТОЛОГІЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ

Ніціативна група волонтерів Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, до якої ввійшли студенти Мар'яна Позунь, Наталія Терлецька, Дарина Щербина, Любомир Данилюк, Роман Ярославіцький, Христина Сурман, Ольга Пастушина, Ірина Зубок, Оксана Побігуша, Павло Левчук, Ірина Демах, Ярина Тильчак, з нагоди Всесвітнього дня онкохворих дітей підготувала сюрприз для пацієнтів гематологічного відділення Тернопільської міської дитячої лікарні.

«Ми все зробили завчасно. Спершу виготовили скриньки, які розмістили в корпусах нашого університету. Також для кож-

ночки діткам. Справа в тому, що пацієнти цього відділення тривають час перебувають на лікуванні, тому нові іграшки обов'язково піднімають їм настрої», — поділилася враженнями Мар'яна Позунь.

Спільними зусиллями для гематологічного відділення придбали два небулайзери, тонометр, 50 ампул «Осетрону» (4 мг), 50 ампул «Осетрону» (8 мг), 30 ампул «Берлітону 300 ОД», а також паперові рушники, миючі засоби, рідке мило та порошок для прання дитячих речей, адже батьки користуються пральнею в лікарні.

Окрім того, волонтери купили для діток пазли, блокноти,

ручки, м'ячики та солодощі. «Коли ми завітали в кожну палату з подарунками та кульками, то побачили радісне збентеження в очах дітей. Нам приємно розважити їх. Малечі раділа, посміхалася, найменші обдарували нас помахом руки на прощання. Зустріч з маленькими пацієнтами справила на нас велике враження. Давно прагнули подарувати радість саме їм. Сподіваємося ще раз прийти сюди, аби поділитися позитивними емоціями», — додала Мар'яна Позунь.

Редактор Г. ШОТ
Творчий колектив: Л. ЛУКАЩУК,
Л. ХМІЛЯР,
М. ВАСІЛЕЧКО
Комп'ютерний набір і верстка:
Р. ГУМЕНІОК

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. 52-80-09; 43-49-56
E-mail: hazeta.univer@gmail.com

Засновник:
ДВНЗ «Тернопільський
держмедуніверситет
ім. І.Я. Горбачевського
МОЗ України»
Індекс 23292

Видавець:
ДВНЗ «Тернопільський
державний медичний
університет
ім. І.Я. Горбачевського
МОЗ України»

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не заєжджає
поділяє позицію
авторів публікацій.

РЕєстраційне свідоцтво
ТР № 493-93ПР від 24.11.2010,
видане головним
управлінням юстиції у
Тернопільській області

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг — 3,33 друк. арк.
Наклад — 1000 прим.
Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано, і
віддруковано у ДВНЗ
«Тернопільський держмед-
університет ім. І.Я. Горба-
чевського МОЗ України».
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1.

ЗАХОДЬТЕ НА НАШ САЙТ: WWW.MEDYCHNA-AKADEMIA.TDMU.EDU.UA ТА НА СТОРІНКУ У FACEBOOK

Ti, хто навчався в ТДМУ, нині займають найрізноманітніші посади, працюють практичними лікарями, здобули наукові ступені не лише в Україні, а й за кордоном. Сьогодні «Медична академія» розпочинає рубрику «Випускники», в якій знайомитиме, запрошуваємо до розмови колишніх наших студентів.

«СТАРАВСЯ БУТИ ВІДМІННИКОМ НАВЧАННЯ, МЕНІ БУЛО ДУЖЕ ЦІКАВО НАВЧАТИСЯ»

– Нашу зустріч, напевно, варто було б розпочати з традиційного запитання: що чи хто покликав Вас у медицину?

– У мене мама працювала на «швидкій» лікарем-кардіологом. Вона брала мене часто із собою на роботу, я бачив все, як відбувається, це було для мене цікаво, інтригуюче. Вплив батьків на мій майбутній професійний вибір, звичайно, був. Але я мав і власну спрямованість, адже дуже любив хімію, біологію, математику. Я був переможцем міських та обласних олімпіад з хімії, брав участь і, відповідно, у такого штабу всеукраїнських змаганнях.

Закінчив школу із золотою медаллю. Тож завдяки цьому зміг, власне, вступити 1999 року зі складанням лише одного екзамена до Тернопільської державної медичної академії ім. Івана Горбачевського. Профілюючий іспит з біології я склав тоді на «відмінно». І став студентом. 2005 року вже закінчував університет.

– За шість років навчання вдалося здобути великий ба- гаж знань?

– Університет став фундаментом моїх фахових знань і навичок, форми спілкування з викладачами, а відтак – і з пацієнтами. Вдячний за це альма-матер від першого дня навчання й до випускного. Професорсько-викладацький склад, мої одногрупники – це ті люди, які формували мою як професійну, так, зрештою, й особистісну психологію. Навчатися було цікаво, весело й водночас важко, хвилююче. Я був старостою курсу, тож мав ще й адміністративну відповідальність за курс перед деканом, ректоратом. Був також членом студентської ради.

Ставався бути відмінником навчання, мені було дуже цікаво навчатися. Анатомія, гістологія, нормальна фізіологія, біохімія – основні чотири кити, на яких узагалі тримається медична наука. В університеті, звичайно, заклали цей підмурок знань, на якому було легше триматися надалі, відштовхуватися, бо ж активно їх використовував, коли навчався й у Чехії, США, та й досі опирається на здобуте в альма-матер. Мій курс був один з найперших, яко- му довелося складати «Кроки» – перший, другий, третій. На основі результатів «Кроку-1» я потрапив до десяти відсотків найкращих студентів в Україні. Це, напевно, відстежувала українська громада в американському місті Рочестер, яка зорганізувала фонд для студентів-медиків з України. Завдя-

СЕРГІЙ СОСНІЄНКО: «УНІВЕРСИТЕТ СТАВ ФУНДАМЕНТОМ МОЇХ ФАХОВИХ ЗНАТЬІ НАВИЧОК, ФОРМИ СПІЛКУВАННЯ З ВИКЛАДАЧАМИ, А ВІДТАК – І З ПАЦІЄНТАМИ»

ки цьому фондові на 6 курсі я їздив на три місяці до США у школу медицини Рочестерського університету.

Після повернення із США в Тернопільському медуніверситеті в травні 2005 року саме відбувалася всеукраїнська конференція. У ній взяв участь і професор Станіслав Штіпек, тоді він був завідувач кафедри біохімії при першому медичному факультеті Карлового університету (Прага, Чехія). Нагадаю, що професор Іван Горбачевський, ім'я якого тепер носить ТДМУ, був тісно пов'язаний з Карловим університетом, він свого часу очолював ту ж кафедру. Тому професорові Штіпеку було дуже цікаво побачити край, з якого коріння Горбачевського. Водночас чеський науковець привіз запрошення в аспірантуру при його кафедрі для випускників нашого університету. Я протягом шести років навчання досить тісно співпрацював з кафедрою біохімії, перемагав на олімпіадах з біохімії на 2 і 3 курсах, працював під керівництвом професора Людмили Степанівни Фіри та нині світлої пам'яті професора Ярослава Івановича Гонського.

«ХОЧ МАЛЕНЬКУ ПІЩИНКУ, АЛЕ Ж УСЕ Ж Я ТАКОЖ ВНІС У НАУКУ ПРО ЦИРКАДІАННІ РИТМИ»

– I Ви вирішили неодмінно скористатися запрошенням чеського професора Станіслава Штіпека?

– Після стажування в США захотів надалі побачити світ і передусім – науковий, я був готовий їхати за кордон. Запрошення в аспірантуру до Карлового університету було надто доречним для мене. I я скориставсяnim. У липні після закінчення університету поїхав до Праги на співбесіду англійською мовою. Я її успішно пройшов і повернувся в Україну, працював ще два місяці інтерном-анестезіологом в першій Тернопільській міській лікарні, а вже у жовтні почав навчатися в аспірантурі в Празі. При кафедрі біохімії першого медичного факультету Карлового університету я пробув лише чотири місяці, відтак перейшов в Академію наук Чехії у другий медичний факультет. Хочу додати, що я працював за європейським грантом «EU clock» («Європейський годинник») над вивченням циргадіанних ритмів. Чому хочу згадати про це? Бо торік основоположників науки про циргадіанні ритми висунули на Нобелівську премію. Хоч маленьку піщинку, але я також вніс у цю науку, тож не можу не пишатися.

При Академії наук Чехії я прожив 3,5 роки, де провів всю експериментальну частину дисер-

тациї, виконав всі завдання згідно з ґрантом. Навчався в аспірантурі Карлового університету (м. Прага, Чехія), закінчив резидентуру в місті Рочестер (США) і нині працює лікарем загальної практики в місцевій лікарні. 2010 року в чеській столиці захистив кандидатську дисертацію та здобув тут науковий ступінь Ph.D. (доктор). Із-за океану з паном Сергієм мали тривалу розмову з авдяки сучасним засобам зв'язку.

тації, виконав всі завдання згідно з ґрантом. Навчався в аспірантурі Карлового університету (Прага, Чехія). Нагадаю, що професор Іван Горбачевський, ім'я якого тепер носить ТДМУ, був тісно пов'язаний з Карловим університетом, він свого часу очолював ту ж кафедру. Тому професорові Штіпеку було дуже цікаво побачити край, з якого коріння Горбачевського. Водночас чеський науковець привіз запрошення в аспірантуру при його кафедрі для випускників нашого університету. Я протягом шести років навчання досить тісно співпрацював з кафедрою біохімії, перемагав на олімпіадах з біохімії на 2 і 3 курсах, працював під керівництвом професора Людмили Степанівни Фіри та нині світлої пам'яті професора Ярослава Івановича Гонського.

Сергій Соснієнко

– Коли був на стажуванні в цьому місті, познайомився з батькою людьми, з українською громадою, яка мною ще тоді заопікувалася. Пані Оксана Хархаліс, Марія Павлюк, інші мене підтримували, допомагали. Повернувшись до України, а відтак поїхавши до Чехії, не поривав зв'язків з дорогими мені людьми в Рочестері. Вони були мені цікаві, я – їм. Тож прагнув оселитися в цьому місті. Це набагато легше, коли опиняєшся в середовищі, де розмовляють і твоєю рідною мовою.

– I куди влаштувалися працювати в омріяному Рочестері?

– У студентські роки стажувався тут в університетській лікарні. Але працювати став у загальний – одній з найбільших у місті. Тут я закінчив резидентуру й залишився працювати лікарем загальної практики (посада моя називається госпіталіст). У системі лікарської допомоги – це первинна ланка надання меддопомоги в стаціонарі. Від часу мого закінчення резидентури наш лікувальний заклад дуже розширився – перетворився в Рочестерську региональну систему охорони здоров'я, яка тепер нараховує п'ять лікарень, ледь не 10 тисяч медперсоналу. Наше відділення є одним з найбільших, його склад – 50 лікарів.

Спектр моєї роботи досить широкий – я є лікарем загальної практики, а отже, приймаю, обстежую, лікую пацієнтів із загальною терапевтичною патологією. Йдеться, скажімо, про гастрити, панкреатити, запалення легень, а також про ведення післяоператійних хворих, тактичних недужих, після різних передозувань, кардіогенного шоку...

– Це те, про що Ви мріяли?

– Певною мірою, це навіть більше, ніж те, про що я мріяв.

– Як удосконалюєте власну професійну кваліфікацію?

– Колись професор ТДМУ Ілля Евгенович Герасим'юк сказав влучну фразу: «Якщо ти не зробив кроку вперед, ти відстав». Він мав цілковиту рацію. Якщо зупиняєшся й не вчитися надалі, то відстати можна надто швидко. Адже медицина швидко розвивається не лише в США, а й у світі. Тож треба постійно йти в ногу з часом, з новими тенденціями, препаратами, протоколами досліджень, радіологічними методами і т.д. Це вимагає щоденного навчання, навіть працюючи практичним лікарем. Адміністрація нашої лікарні постійно на цьому ставить наголос. Я з колегами постійно їжджу на конференції в різні міста США, курси вдосконалення кваліфікації, бо потрібно постійно підтримувати багаж знань.

(Продовження на стор. 4)

– Чому, власне, так хотілось жити й працювати саме в Рочестері?

КОНТАКТИ

ТДМУ ПРОДОВЖУЄ СПІВПРАЦЮ З ЕКВАДОРОМ

Відбулася зустріч президентів компанії «Евролатина» Марії Рейес та її представниці у Тернополі Джоані Аргуелло з ректором Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, професором Михайлом Кордою.

Йшлося про продовження співпраці щодо набору студентів з Еквадору на навчання до ТДМУ.

Згідно з домовленістю наступного року планують приїхати ще не менше 30 еквадорців, які хочуть здобувати медичну освіту в Тернополі. Наразі в Тернопільському медуніверситеті навчається 12 греків цієї країни, з яких троє — на першому курсі та дев'ять є слухачами підготовчого відділення.

Представники компанії «Евролатина» зазначили, що якість

підготовки у ТДМУ є високою, тут створено всі умови для навчання, працюють високопрофесійні викладачі. Запроваджено новітні інформаційні технології, достатня кількість клінічних баз.

Вони також звернули увагу на те, що еквадорські студенти дуже добре та комфортно почувають себе у Тернополі, що їм легко вивчати українську мову.

Прес-служба ТДМУ

• • • • • ВИПУСКНИКИ • • • • •

СЕРГІЙ СОСНІЕНКО: «УНІВЕРСИТЕТ СТАВ ФУНДАМЕНТОМ МОЇХ ФАХОВИХ ЗНАТЬІ НАВИЧОК, ФОРМИ СПІЛКУВАННЯ З ВИКЛАДАЧАМИ, А ВІДТАК – ІЗ ПАЦІЄНТАМИ»

(Закінчення. Поч. на стор. 3)

Щоб працювати лікарем у США, потрібно закінчити резидентуру, яка має свої вимоги, якот вести науковий проект. До речі, серед своїх 19 колег я виграв грант як на один з найкращих проектів для резидентури. Треба також виконати достатню кількість відповідних маніпуляцій, як-от: постановка центральних, сечових катетерів, венепункцій, люмбальної пункції та т.п. Після закінчення резидентури отримати лише диплом недостатньо, аби працювати лікарем, слід ще здобути сертифікат. Для цього необхідно скласти екзамен з інтенсивної та загальної терапії при Американській організації внутрішньої медицини. Скажу однією: це досить нелегкий екзамен, до того ж його треба складати відтак кожні десять років. Після закінчення резидентури, отримання диплома та сертифіката отримав право подати документи на ліцензію, яку потрібно поновлювати кожні три роки. Щоб її одержати, потрібно мати так званий чистий лікарський список (не бути професійно заплямованим), а також продовжувати постійне навчання, а отже, їздити на конференції, а також займатися самопідготовкою. Все це інакше, ніж в Україні, досить жорстко, чітко.

— **Мрієте стати вузьким спеціалістом?**

— Якщо в майбутньому так вирішу, то хотілось б працювати хіба пульмонологом, спеціалістом в інтенсивній терапії. Взагалі ж лікарі загальної практики

здебільшого частіше йдуть в адміністративну медицину, займають керівні посади, стають президентами лікарень, відділень і т.д. Я не проти й такого напрямку у своїй діяльності. Президентом нашої лікарні є медсестра, а її заступниками — лікарі. Президент лікарні — це є адміністратор, управлінець і ця посада не має нічого спільногого з лікувальною сферою. Чому медсестра може бути президентом лікарні? Все зрозуміло: вона має додаткову освіту з управління лікарнею.

«ХОТИВ БИ ДОКЛАСТИСЯ Й ДО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ»

— **Бачу, в США Вас усе влаштовує. Цікаво все-таки, а чим не вгодила Вам Україна?**

— Я не залишив Україну заради того, аби лише війтіти. Бажав поїхати до Чехії, а потім до США, щоб пізнати світ, набути досвіду.

Зі мною в нашій лікарні працює лікарем-інфекціоністом випускниця Дніпропетровської державної медакадемії. Серед медсестер і санітарів також є українці. Нещодавно бачився з двома однокурсниками — доктором Іриною Ігнацевич та Євгеном Резником. Ірина мешкає в Чикаго, а Євген — у Нью-Йорку. Вони, зрештою, подолали такий же шлях, як і я. Це ще раз засвічує, що це все можливо, якщо надзвичайних здібностей не треба, лише треба знати, що це важка робота, проявити наполегливість і ніколи не пасувати

перед труднощами та не здаватися.

— **Передбачаєте своє повернення на рідну землю?**

— Наразі ні. Щоб зараз поїхати із США, то насамперед треба залишити синочків-близнюків. Самі розумієте, що своїх кровинок не залишу.

— **Ностальгуете за Україною?**

— Звісно, я часто думаю про Україну, це — колиска, материзна моя. І це, повірте, не пафосні для мене слова.

— **Коли останнім часом на відвідалися до України, Тернополя?**

— Ще в Україні не був з того часу, як потрапив в США. А це вже понад десять років. Коли Росія розпочала на українських землях війну, я взявся допомагати нашим бійцям коштами, які перераховував одній з волонтерських організацій у Нью-Йорку. Вона й закуповувала все необхідне для українських воїнів.

Звісно ж, дуже хотілося б зустрітися з Тернополем, ТДМУ. 2015 року в нас була зустріч випускників, але я не зміг поїхати, бо чекав на народження близнюків. Я б хотів також докластися й до навчання українських студентів, відповісти на запитання, можливо, прочитати лекції про підхід до американських пацієнтів, американську медицину. Це може статися вже цього року. При наймні таке прагнення є.

Микола ВІЛЬШАНЕНКО
Фото з родинного архіву
Сергія Сосніенка

ПОМ'ЯНУЛИ ДОБРИМ СЛОВОМ

КРІЗЬ СТОЛІТТЯ ВІН ГОВОРИТЬ ДО НАС ВІРШАМИ

• **З нагоди 204-ї річниці з дня народження Тараса Шевченка Творчий колектив нашого університету підготував святкову програму «Новий погляд на класика». Майбутні медики присвятили увагу не лише творчості Кобзаря, а й творам про нього. Цього дня зі сцени актової зали ТДМУ прозвучали вірші відомих українських письменників та авторські поетичні рядки наших викладачів і студентів.** •

акторськими майстернами це передали учасники театральної студії ТДМУ «Арт-драма».

Однією з претенденток на шлюб з поетом була наймічка його брата — Харита Довгополенко. І справа вже майже дійшла до одруження, але 19-річна дівчина вважала Шевченка занадто великим паном і через це не погодилася на шлюб. Студент Михайло Якимчук передав почуття Шевченка під час декламування його вірша «Якби з ким сісти хліба з'їсти».

Останнім коханням поета була ще одна молода дівчина — Лукасія Полусмак, яка наймитувала в Петербурзі. Тарас дарував їй дорогі подарунки, але вона не хотіла залишати столичного життя та переїжджати в Україну, щоб жити в селі. Дівчина покинула поета й вийшла заміж за перукаря. Лише після смерті Шевченка, похованого свого чоловіка, Лукасія приїхала до Канева та щодня приходила на могилу поета. Відвідуючи меморіал, у книзі відгуків одного разу вона залишила запис: «Приїхала твоя Лікера, твоя люба, май друже. Подивись, подивись, як я каюсь...».

Проте нерозділене кохання, любов до України й вболівання за її долю спонукали Тараса Шевченка писати неймовірні поезії, слова яких і зараз проносять глибоко в душу. На цьому у вірші «Крізь роки лихоліть ти говориш до нас сторінками» наголосила Марічка Чумадевська.

Доцент кафедри медичної фізики та лікувальної діагностики Валерій Дідух зачитав власну поезію, присвячену Тарасу Шевченку.

Для українців Великий Кобзар є дорожкозам і життєвим прикладом у багатьох ситуаціях, патріотизму. Своє ставлення до творчої спадщини Тараса Шевченка студентка Мар'яна Варварук відобразила у власному вірші.

Завершив святкову програму своїм виступом гурт ТДМУ «One by one».

Організатором літературно-мистецького вечора була Марія Чумадевська.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)

ЖІНОЧЕ ЗДОРОВ'Я: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СУЧАСНИХ ПРОТОКОЛІВ У КЛІНІЧНУ ПРАКТИКУ

1-2 березня на базі нашого ВНЗ відбулася чергова Всеукраїнська міждисциплінарна науково-практична конференція «Жіноче здоров'я: імплементація сучасних протоколів у клінічну практику», яку зорганізувала кафедра акушерства та гінекології №2 спільно з кафедрою невідкладної та екстреної медичної допомоги.

З вітальним словом виступив проректор з наукової роботи

Володимир МЕДВЕДЬ – член-кореспондент НАН України, професор і Світлана ГЕРЯК – завідувач кафедри акушерства та гінекології №2 ТДМУ, професор

ТДМУ, професор Іван Кліщ. Він зазначив, що конференція «Жіноче здоров'я: імплементація сучасних протоколів у клінічну практику» вже стала традиційною, набула популярності та авторитету й чимраз збирає більшу

Іван КЛІЩ – проректор ТДМУ, професор

кількість учасників. Іван Миколайович також ознайомив з процесами реформування охорони здоров'я на Тернопіллі.

З вітальним словом також виступили член-кореспондент НАН України, професор Леонід Маркін та від імені начальника

управління охорони здоров'я Тернопільської обласної держадміністрації Лідія Чайковська.

Жива дискусія, найкращі доповіді з важливих проблем акушерства та гінекології, сімейної медицини, терапії, імунології,

Леонід МАРКІН – член-кореспондент НАН України, професор

реабілітації звучали на конференції. Про результати та можливості впровадження клінічних протоколів, нові досягнення в лікуванні акушерсько-гінекологічних захворювань мали змогу послухати понад 300 учасників з Києва, Львова, Чернівців, Хмельницького, Вінниці, Одеси, Івано-Франківська, Запоріжжя й, звичайно, Тернополя. Лікарі не змогли пропустити жодної інформації від свіtil української науки: членів-кореспондентів НАН України, професорів Во-

внутрішньої медицини та гінекології.

Останні досягнення в науці та клініці представили провідні спеціалісти своєї справи Павліна Бочон, Олексій Селезньов, Лариса Левицька, Дмитро Коньков, Олександр Шурпяк, Ольга Булавенко, Лариса Мартинюк та інші.

З особливою цікавістю учасники форуму взяли участь у майстер-класі «Діагностика та лікувальна тактика при гематомах в акушерстві та гінекології», який провели доценти кафедри аку-

Інна КОРДА – доцент, Ігор ГОСПОДАРСЬКИЙ – професор (на передньому плані)

лодимира Медведя та Леоніда Маркіна, професорів Михайла Макаренка, Віри Пирогової, Василя Подольського, Сергія Шурпяка, Миколи Шведа, Світлани Сміян, Алли Дубчак, Валентини Квашенко, Лариси Маланчук, Ігоря Господарського, Олени Кравченко, Світлани Геряк.

У рамках конференції відбулися секційні засідання «Сучасні протоколи в акушерстві. Проблеми коморбідних станів», «Проблеми внутрішньої патології та гінекології у жінок. Новітні технології», «Дискусійні питання

шерства та гінекології №2 Інна Корда та Наталія Багній.

У рамках науково-практичної конференції відбулося засідання опорних кафедр з дисциплін «Акушерство та гінекологія» та «Невідкладна та екстремальна допомога», де порушували питання про оновлення типової робочої програми з цих предметів і роль симуляційного навчання в засвоєнні практичних навичок, методику викладання та очікуваний результат.

Інформацію надала кафедра акушерства та гінекології №2

ПРЕДСТАВЛЯЛИ ТДМУ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ ЗАХОДІ «DUPHAT-2018» В ОАЕ

Доцент кафедри фармацевтичної хімії ТДМУ Лілія Логойда взяла участь у «23rd Dubai International Pharmaceuticals & Technologies Conference & Exhibition – DUPHAT», яка щорічно відбувається в Об'єднаних Арабських Еміратах.

Нині фармацевтична професія в усьому світі зазнає істотної трансформації в бік автоматизації, спеціалізації та, що важливо – покращення якості.

DUPHAT значно еволюціонувала від років свого заснування, а саме із середини 1990-х, до повноцінної всеохоплюючої та міжнародно-відкритої фармацевтичної конференції. Міжнародні меценати зробили знач-

ний внесок у зростання й присутність DUPHAT на глобальному ринку. Постійна підтримка Міністерства охорони здоров'я допомогла DUPHAT вийти на рівень прем'єр-конференції.

Міжнародна наукова програма заходу об'єднує практикуючих фармацевтів, лікарів, наукових співробітників, медичних представників, молодих вчених, студентів.

DUPHAT щорічно відвідують провідні спеціалісти в галузі фармації з усього світу. Науковці зі США, Великобританії, Австралії, Європи, Канади, Африки, Японії та Близького Сходу представляють свої найновіші досягнення з фармацевтики в рамках триденної інтенсивної програми із широким спектром питань, які охоплюють фармацевтичні науки, практику,

Україну на цьому заході представляє лише наш університет. Наукову роботу доцент кафедри фармацевтичної хімії Лілія Логойда презентувала у вигляді усної

Лілія ЛОГОЙДА – доцент кафедри фармацевтичної хімії

доповіді та постера. За результатами роботи конференції доповідь і постер Liliya Logoyda, Dmytro Korobko, Serhiy Kovalenko (professional poster and oral presentation) на тему «The

Methods for Determination of Combination Antihypertensive Drugs in Human Plasma by LC-MS/MS» відзначили сертифікатами.

Студенти власні наукові дослідження представили у вигляді постерів, зокрема, це стосується представників п'ятого курсу факультету іноземних студентів (спеціальність «фармація»), які виконують дипломні роботи на кафедрі фармацевтичної хімії під керівництвом Лілії Логойди. Результати досліджень презентували Агіманг Опоку Ернест, Окечукву Фавор Чігозірім, Амесі Реджойс Анвурі.

Делегація ТДМУ висловлює щиру подяку адміністрації університету та відділу міжнародних зв'язків за надану можливість бути учасником цієї конференції та представляти результати своїх наукових досліджень.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

Сьогодні гостем нашої рубрики «Вітальня» є чудовий лікар та авторитетний науковець, людина великої душі, завжди радий допомогти своїм учням і колегам, завідувач кафедри патологічної анатомії із секційним курсом та судової медицини, професор Ярослав Боднар. Автор і співавтор понад трьох сотень наукових публікацій, чотирьох підручників, семи навчальних посібників (з них один – електронний), двох монографій і фундаментального атласу «Патоморфологія та гістологія», Ярослав Ярославович має дев'ять патентів на винаходи і є лауреатом Всеукраїнської премії ім. С.Подолинського в галузі медицини (2006), кавалером ордена князя К. Острозького (2010). А ще професор прекрасно знається на літературі й образотворчому мистецтві, на історії рідного краю, в якій, мов у краплі води, відзеркалено й історія його родини. Саме зі спогадів про минуле й почалася наша розмова з Ярославом Ярославовичем.

«У БАТЬКІВСЬКІЙ ХАТІ ЗАВЖДИ ПАНУВАВ ЛАД І СПОКІЙ»

– Я народився в селі Торгів Золочівського району Львівської області. Звідти походить мій рід. Батько був вправним ковалем. Свого часу він отримав освіту в народній школі в Торгові, а потім дід Григорій Васильович скрував його на науку до кovalя до зборова. Після завершення навчання тато склав іспити в ремісничій школі міста Тернополя, де йому присвоїли спеціальність кovalя, що підтверджувалося грамотою (сертифікатом). У садку коло хати побудували кузню. Замовлень не бракувало. Селяни знали: якщо Ярослав Боднар зробить рало, то це – на віки. Мама також походила із селянської родини. Побралися вони 1932 року, коли батько повернувся з польського війська. Служив в Бродах уланом у кінноті. Через рік у молодого подружжя народився первісток, якого назвали Генадієм. Коли 1946-го я з'явився на світ, у мене вже було троє старших братів – Генадій, Олег та Ігор.

Тато й мама не цуралися важкої роботи, тож статки родини міцніли. А головне – вони дуже любили одне одного, тож у нашій хаті завжди панував лад і спокій.

«З РАДЯНСЬКИМИ ВІЙСЬКАМИ ПРИЙШЛИ КАРАЛЬНО-РЕПРЕСИВНІ ОРГАНИ»

– 1 вересня 1939 року розпочалася Друга світова війна і внаслідок таємних угод між гітлерівською Німеччиною та сталінським СРСР на Західну Україну прийшла радянська армія. В червні 1941 село окупували німці, а в квітні 1944-го, після відступу німецьких військ, повернулися радянські, а з ними й карально-репресивні органи. Радянська влада почала встановлювати порядки, які діяли на інших територіях Союзу й більшість сільської молоді пішла в підпілля. Там перебував і мій батько та троє його братів.

Ярослав Григорович і Ганна Федорівна БОДНАР із синами Генадієм й Олегом (1940 р.)

викинув з вагона. Записку знайшов колійний обхідник і передав мамі в село. Так вона дізналася, що тата вислали на копальні Магаданської області.

А ще через якийсь час прийшли за нами. Оголосили рішення особливої наради при МДБ СРСР: маму, як «ворога народу, та її четверо неповнолітніх дітей» вислати на довічне спецпоселення в Кемеровську область. Дали півгодини, щоб зібратися. У селі Плугові містився збірний пункт. Звідти людей, звезених з навколишніх сіл, машинами доправили до залізничної станції в місті Золочів. На станції ми прожили тиждень – без харчів і під охороною. Потім Ярослав БОДНАР – аспірант кафедри всіх загнали в то-

патологічної анатомії (1971-72 рр.)

ПРОФЕСОР ЯРОСЛАВ БОДНАР:

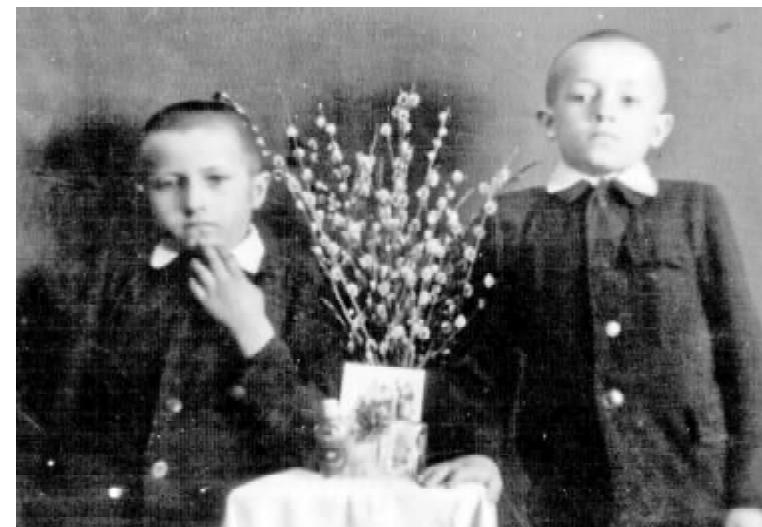
варні вагони, що призначалися для перевезення худоби й були без вікон, дверей, туалету та опалення. Поїзд рушив на схід. Дорогою їсти не давали, лише вряди-годи на станціях у вагон кидали кілька та гнилі оселедці. Після таких харчів дуже хотілося пити. Від голоду й холоду люди хворіли та помирали. Тіла померлих просто викидали з вагону. Я під час дороги захворів на поліомієліт, дивом вижив.

«400 ГРАМІВ ХЛІБА МАМА ДІЛИЛА МІЖ ДІТЬМИ»

– До Прокоп'євська Кемеровської області іхали два тижні. Там виснажених людей поселили в холодні та брудні бараки. Мама пішла працювати на вуглільну шахту. Шахтарям видавали 400 грамів хліба на день, який

їжу на будь-яку роботу, переважно, різали та рубали дрова. Дехто з господарів за день роботи платив відром картоплі. Як згадував Генадій: «Сядемо ми всі разом біля

Ігор та Ярослав (праворуч) БОДНАР (с-ще Гастелло, 1955 р.)

мама ділила між нами, дітьми. Щоб нас прогодувати, міняла на харчі речі, які встигла забрати з хати, коли виселяли, – вишивки, рушники, обруси, сорочки...

Прокоп'євські шахти були малопотужні й багато сімей почали переселяти в колгоспи, що потребували робочих рук. Рятуючи нас від голоду, мама зважилася на переїзд.

Новим місцем проживання для нашої родини та ще кількох українських сімей стало село Коливон Іжморського району. Мама працювала чабаном. Старші брати Генадій та Олег наймалися за

Ярослав БОДНАР – аспірант кафедри

пісної картоплі, з'їмо, а їсти знову хочеться». Так і перезимували.

Навесні почалися окоти овець, можна було надійти трохи мо-

Професор Онисим ХАЗАНОВ, студент З курсу, гуртківець Ярослав БОДНАР, керівник анатомічного гуртка, доцент Лідія ДАВІДОВА (1960-і роки)

но на західному березі Охотського моря, а звідти у трюмі суховантажного корабля – до бухти Нагаєво Магаданської області, де нас зустрів тато. Так почався новий – магаданський – період моого дитинства.

«ДОТРИМУЮСЯ ПРИНЦИПУ НЕ ВІДПОВІДАТИ ЗЛОМ ЗА ЗЛО Й ДОПОМАГАТИ, ЯКЩО МОЖУ»

Нарешті, вся сім'я знову була разом. Тато працював ковалем біля мартенівських печей, брати Генадій та Олег – обкатниками бульдозерів, мама була домогсподаркою, Ігор і я навчалися в середній школі селища Омчак.

У селищах Гастелло, Омчак і сусідніх мешкало багато по-літв'язнів. Вони гуртувалися, підтримуючи одне одного, що допомагало вижити в нелюдських умовах. Ще до нашого переїзду тато взяв до себе жити малолітнього Петра

Кузя, нашого краєнина, засланого до Сибіру за те, що написав поему «Моя Теребовля». Знайшла притулок у моїх батьків й учасниця ОУН з Вінниці Тетяна Бідюк. Щонеділі в нашій хаті священики-василіани отець Конюшко та отець Савчин

проводили Богослужіння, підпільно хрестили дітей, вінчали подружжя. Зокрема, в отців-василіан, відбуваючи заслання, брали шлюб батьки Лесі Іванівні Романчук-Коковській, доцента кафедри акушерства та гінекології №1 ТДМУ, відомої письменниці. Пізніше ж у нашій хаті хрестили новонароджену Лесю.

ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ

– Можливість покинути сібірську тундр з'явилася лише в часи «хрущовської відлиги». Після виходу постановою Ради Міністрів СРСР про реабілітацію незаконно репресованих осіб нашу родину звільніли зі спецпоселення з правом повернення на батьківщину. 24 серпня 1956 року ми повернулися в рідне село Торгів. Я провіджив навчання в середній школі, яка була в сусідньому селі Поморяни, за сім кілометрів від Торгова. 1964 року закінчив 11 клас зі срібною медаллю. Переваг вона не давала, але була показником реального рівня знань. До слова, у Поморянській школі на той час було два випускних класи, у кожному – по 25 учнів. А медалі – одну золоту та три срібні – отримали лише четверо.

«ДОКУМЕНТИ ДЛЯ ВСТУПУ ПОДАВ У ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ»

– Що зіграло вирішальну роль у виборі професії?

– Мабуть, дитячі спогади. Коли жили в Магаданській області, тато повів мене до досвідченого лікаря-хірурга, який теж був з репресованих і відбував

заслання. Після перенесеного поліомієліту мені важко було ходити. Лікар сказав, що мене прооперує і я знову стану на ноги. Але присутній в кабінеті кагебіст сказав: «Нет, мы детей врагов народа не лечим». Я дуже важко це пережив. Прооперували мене вже у Львові після нашого повернення.

У медичний виш приїхав вступати до Тернополя, бо тут на залізниці працювали два мої старші брати. Подав документи

тання патогенезу хронічних неспецифічних бронхопневмоній». Моїм науковим керівником був професор, завідувач кафедри патологічної анатомії ТДМІ Онисим Тимофійович Хазанов. Захист відбувся в Донецьку. Об'єктом моїх подальших досліджень стала особливості морфологічних проявів ураження серця при порушені водно-електролітного обміну організму. За результатами досліджень подав тези на міжнародну конференцію з па-

Професор Ярослав БОДНАР з колективом кафедри

до приймальної комісії й повернувся додому. Дорогою зустрів шкільну вчительку німецької мови, запитала, куди вступаю. Почувши, що в медичний інститут, порадила не гаяти часу. «Хіба ти не знаєш який там конкурс? Ти не вступиш!». Коли розповів про це вдома, тато спокійно промовив: «Документи ти подав?. Подав. А далі хай діється воля Божа!».

Усі три іспити – українську мову, фізику та хімію – склав на «4», набрав необхідні для вступу 12 балів і був зарахований на перший курс медичного факультету. Студентський гуртожиток містився в корпусі, де нині розташований фармацевтичний факультет. Зі мною в кімнаті мешкали ще четверо студентів. Жили дружно, почергово готовили їсти. Загалом студентське життя залишило незабутні спогади. З багатьма однокурсниками дотепер підтримую звязок, як, зокрема, зі старостою нашої групи Іваном Барабухом. Після закінчення альма-матер Іван багато років працював начальником медсанчастини Рівненської АЕС.

«КАНДИДАТСЬКУ ДИСЕРТАЦІЮ ЗАХИЩАВ У ДОНЕЦЬКУ, ДОКТОРСЬКУ – В МОСКВІ»

– Як розпочалася ваша наукова діяльність?

– Після закінчення вишу я був рекомендований на наукову роботу, потім отримав пропозицію вступити до аспірантури. Через два роки захистив кандидатську дисертацію на тему «Патологічна анатомія та деякі пі-

томорфології», що відбувалася в м. Москві, й отримав запрошення виступити з доповідю на пленарному засіданні в Академії медичних наук. У залі був присутній директор Інституту морфології людини, академік Академії медичних наук СРСР Олександр Авцин. Після засідання Олександр Павлович запросив мене до свого кабінету, поціка-

– Але про захист докторської дисертації довелося лише мріяти?

– Причина – моя біографія. Згідно з документами я народився й закінчив школу на Львівщині. Про те, що батьки були репресовані, там не вказувалося. Та коли в 70-х роках зміцнів дисидентський рух – розпочалися перевірки, що торкнулися, зокрема, й наукової інтелігенції. В автобіографії, яку мені запропонували написати, я виклав усе як було, додав документ про реабілітацію батьків. У підсумку почув: «Працювати – працюй, але про захист забудь, є більш гідні кандидати».

– Це якось вплинуло на вас?

– Ні, я продовжував працювати над докторською, займатися викладацькою та науковою діяльністю. Роботи було багато, тож віддавав їй усьєς час. Бо головне – це справа, а все решта...

– 1992 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Інституту морфології НАМН РФ в успішно захистили докторську дисертацію та продовжили трудову діяльність у рідному університеті. 1993–1998 років працювали на посаді проректора з навчальної роботи, з 1994-го очолює кафедру патологічної анатомії із секційним курсом та судової медицини. На жаль, в одному інтерв'ю неможливо охопити всі грани життя, але не можу не запитати про вашу сім'ю.

– Моя дружина Людмила Петрівна, яка теж свого часу закінчила ТДМІ, кандидат медичних наук, доцент кафедри внутрішньої терапії №3. Доночка і син – лікарі. Роксолана – кардіолог, захистила кандидатську дисертацію, доцент кафедри терапії №2. Петро – судинний хірург, кандидат медичних наук. Невістка

– Люблю малювати, особливо природу. Коли малюю, відпочиваю, отримуючи задоволення від навколошньої краси.

– Не так давно відбулася виставка ваших картин, присвячена 60-річчю ТДМУ ім. І. Я. Горбачевського, й відвідувачі мали можливість милуватися чудовими пейзажами, написаними талановито і з любов'ю. З якого віку почали малювати?

– Коли навчався в сьомому класі. У нашого класного керівника – вчительки російської мови та літератури – був ювілей. Щоб зробити їй подарунок від класу, я склав аркуш паперу, на титульний сторінці написав вітання, а на інших двох намалював портрети Пушкіна та Лермонтова. Це була моя перша робота. 1961 року в Поморянській школі зорганізували конкурс малюнків, присвячений Тарасові Григоровичу Шевченку. На полотні, натягнутому на рамку, я намалював український краєвид і дівчинку, що тягнеться до колосків жита. Роботу відзначили й це стало поштовхом до появи нових картин. Хоча ні малюванню, ні художньому письму я не навчався. Коли став студентом ТДМІ, почав відвідувати ізостудію, художнім керівником якої був доцент кафедри патологічної анатомії Борис Іванович Дубчак.

На заняттях малювали голову відомої скульптури Міkelанджело «Давид» та окремі її частини – око, ніс, губи, вуха. Для мене це були перші уроки образотворчого мистецтва. Борис Іванович подарував мені мольберт і я посправжньому захопився живописом. Як виявилося – на все життя.

– Скільки робіт написали?

– Ніколи не рахував.

– Як часто стаєте до мольберта?

– Головним чином, під час відпустки. Або коли відчуваю внутрішню потребу висловити якісні емоції, хоча зараз це буває нечасто. Щоб малювати,крім натхнення, потрібен час. А вільного часу мало.

Люблю також історичну літературу. Серед нещодавно прочитаних – прекрасна книга про Галицько-Волинський край «Корона».

– Життєвий принцип, якого дотримуєтесь?

– Не відповідати злом за зло, допомагати, якщо можеш допомогти.

На стіні кабінету професора Ярослава Боднара – портрет першого ректора ТДМІ, професора Петра Омеляновича Огія. Поруч ще два – колишнього завідувача кафедри патологічної анатомії, професора Онисима Хазанова й наукового консультанта докторської дисертації, академіка Миколи Пермякова.

– Мої вчителі та наставники, – мовив Ярослав Ярославович. – Удачний долі, що зустрів їх на своєму життєвому шляху.

Нині шанобливим словом «Учитель» професора Ярослава Ярославовича Боднара називають його молоді колеги й студенти, з якими він щедро ділиться своїми знаннями та досвідом.

Лідія ХМІЛЯР

Професор Ярослав БОДНАР зі студентами та колегами під час відкриття виставки власних художніх робіт (2017 р.)

вився іншими моїми дослідженнями, запитав, чи пишу докторську. Я відповів, що докторська майже готова. «Миколе Костянтиновичу, – звернувшись господар кабінету до присутнього при розмові академіка АМН СРСР Миколи Пермякова, – будеш науковим консультантом молодого колеги?». Коли наступного разу я приїхав до Москви, Микола Костянтинович переглянув мою роботу та оцінив її позитивно, зазначивши, що результати її висновки переконливі, та дав кілька слушних порад. Так розпочалася наша багатолітня наукова співпраця.

– Розкажіть про свої захоплення.

АНДРІЙ АНДРУСІК: «ХОЧЕТЬСЯ, ЩОБ І В НАШ ЧАС БУЛО БІЛЬШЕ ЛИЦАРІВ, І НЕ ЛИШЕ НА РИСТАЛИЩІ, А Й У ЖИТТІ»

Подяку керівництва нашого вишу за досягнення в спорті отримав студент 5 курсу стоматологічного факультету Андрій Андрусик, визнаний найкращим у номінації «Кращий студент-спортсмен». Андрій – член збірної команди України з історичного середньовічного бою, яка стала переможцем міжнародного лицарського турніру «Битва націй», учасник багатьох фестивалів середньовічної культури, засновник лицарського клубу з історичного середньовічного бою «Золота шпора» в нашему університеті. Про те, чим приваблюють його лицарські змагання, як давно займається цим видом спорту та чи не важко поєднувати навчання з тренуваннями Андрій розповів «Медичній академії».

– Торішнього квітня збірна України з історичного середньовічного бою перемогла в номінації «21 x 21 боєць» серед чоловіків і стала чемпіоном. Яким був цей фінальний поєдинок?

– Важким. Дві найсильніші команди – українська та російська – зійшлися в поєдинку, як кажуть, лава на лаву. Зброя на ристалищі – аналог середньовічної: мечі, щити, сокири, алебарди, але не загострені. Перемагає команда, в якій більше бойців втримуються на ногах. У першому раунді ми програли, у двох наступних – росіяни. Їх залишилося двоє чи троє, а нас було понад десять і капітан російської збірної зупинив бій. За вісім років це була перша перемога збірної України. Загалом серед десяти команд ми виявилися найсильнішими. Росіяни посіли друге місце, збірна Франції – третє.

– Де відбувалася «Битва націй»?

– В іспанському місті Барсело-

на на спеціально побудованому у вигляді середньовічної фортеці ристалищі з трибунаами. Загалом у чемпіонаті взяли участь команди із 32 країн світу. Спортсмени змагалися у чотирьох номінаціях: 1 на 1, 3 на 3, 5 на 5 і 21 на 21. Остання – її ще називають королівською – завершує змагання.

– Отже, наша збірна привезла додому...

– ... переможний кубок чемпіонату світу з історичного середньовічного бою та золоті медалі.

– Як давно берете участь у таких змаганнях?

– У складі збірної України з історичного середньовічного бою я виступаю з 17 років й тричі вийшов на поле. Третій раз був наймолодшим її членом. Раніше займався айкідо. Це – один з найпоширеніших видів бойового мистецтва. Але якось побачив тренування людей в обладунках, яке мене зацікавило, адже, щоб успішно змагатися в лицарських боях, потрібна особлива підготовка. Тоді дізнався про громадську організацію «Військово-історичний клуб «Золота шпора» й теж почав тренуватися, їздити на змагання.

– Скільки на той час було вам років?

– Чотирнадцять. Відтоді історичний середньовічний бій – май улюбленіший вид спорту.

– Чому саме він?

– Бо це цікаво й видовищно. Щоб битися в обладунках вагою в 30 кілограм, потрібні сила й витривалість, чітка координація рухів і, звичайно, знання борцівських прийомів. Крім того, лицарство цікаве як явище: бої, походи, шляхетство середньовічних воїнів... Хочеться, щоб і в наш час було більше лицарів, і не лише на ристалищі, а й у житті.

– Середньовічні бої – це не

**лише видовищний, а й, ка-
жуть, досить травматичний
вид спорту?**

– Менш травматичний, ніж інші, бо на тобі кольчуга, шолом, лати. Обладунки захищають 90 відсотків твоєго тіла, тож ушкодження мінімальні. У футболі ж, приміром, наслідки удару металевим шилом бутси по нозі можуть бути дуже сумними.

– Хто виготовляє обладунки для вас?

– Київський ковал В'ячеслав Перепелица. Він зробив мені дуже гарний шолом і рукавиці. Вони прекрасно захищають і не сковують рухів. В Україні багато майстрів, які роблять лицарські обладунки, але він – один з найкращих. Більшість членів нашої збірної б'ється в шоломах В'ячеслава. Зброя теж зроблена за історичними зразками.

– Яку з них ви застосовуєте?

– Я б'юся різною зброєю: мечі, сокири, булави... Найулюбленіша – шестопер. Це аналог козацького пернача – холодної зброї для ближнього бою, що з'явився як удосконалена булава й має головку з привареними металевими пластинами-пір'ям. Пластини звідси й назва. Шестопер не дуже важкий, але завдає відчутні удари супротивнику.

– Лицарські бої – найбільш видовищна частина програми популярних нині фестивалів середньовічної культури. А в яких ви брали участь?

– У фестивалях «Срібний Татош» та «Сент-Міклуш» на Закарпатті, «Сіверські вікінги» в Чернігові, «Старкон-фест» на Хмельниччині, «Вітязь Київського Дитинця». Два роки тому в гідропарку «Топільче» на Козацькому острові відбулися показові змагання учасників клубів історичної реконструкції «Золота шпора» (Житомир) та «Чорна

Галич» (Львів). Локацію обрали невипадково, адже невеличка фортеця з баштами та гарматами якнайкраще відтворює епоху середньовіччя. Метою змагань була популяризація середньовічних історичних боїв як сучасного та перспективного виду спорту. Тепер філіал лицарського клубу «Золота шпора» є і в Тернополі. Більшість його членів – студенти ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського. Керівництво вишу підтримало нашу ініціативу, надавши місце для тренувань. Нині представники клубу вже здобувають призи на міжрегіональних і міжнародних турнірах, а студент фармацевтичного факультету Владислав Довгалюк і студентка медичного факультету Юлія Кібець увійшли до складу збірної України з історичного середньовічного бою. Коли відпочивав – читав, грав на гітарі.

– Що чите?

– Люблю класику, фантастику, детективи.

– Гітару коли опанували?

– Кілька років тому. Друг приніс і залишив її мені на два тижні. Цього часу вистачило, що навчитися грати. А згодом гітару мені подарували.

– Де відбудеться чемпіонат світу з історичної середньовічної боротьби «Битва націй-2018»?

– В Італії. Владислав Довгалюк, Юлія Кібець і я виступатимемо в складі української команди.

– Де раніше вже побували у складі збірної?

– У Франції, Хорватії, двічі – в Чехії та в Іспанії. Кожна така подорож – це не лише знайомство з країною, її архітектурою, традиціями, а й спілкування з людьми, які вболівають за Україну.

До слова, стати членом клубу «Золота шпора» можуть усі, хто цікавиться історичною реконструкцією. Тож студентів, які хотіли б узяти участь у лицарських середньовічних турнірах, запрошую до спорткомплексу на тренування. Долучайтеся до нашої лицарської громади!

Лідія ХМІЛЯР

ТУРНІР

ЗАВЕРШИЛИСЯ ЗМАГАННЯ З КУБКА РЕКТОРА ТДМУ З ФУТЗАЛУ

З ініціативи Студентського парламенту нашого університету у

спортивному комплексі вишу 26 лютого – 1 березня відбувся турнір з фут-

залу на здобуття Кубка ректора ТДМУ. До останніх хвилин змагань точилася боротьба за головну нагороду. Нагадаємо, що

ініціатори проведення турніру з футзалу започаткували студенти нашого вишу кілька років тому.

До оргкомітету змагань увій-

шли Артем Присяжнюк і Вадим Бурatinський. Іван Калька, який попередніми роками був організатором спортивних заходів у нашему університеті, цього разу виконував роль судді.

Загалом у турнірі взяли участь 16 команд, серед яких – дві команди іноземних студентів та одна – викладачів.

У результаті напруженої боротьби першими були гравці команди третього курсу медичного факультету, друге місце вибороли студенти четвертого курсу медичного факультету, а на третю сходинку турніру піднялися студенти п'ятого курсу медичного факультету.

Прес-служба ТДМУ

21 березня відзначила ювілейний день народження ветеран ТДМУ Зиновія Володимировна СТРУС.

Вельмишановна Зиновія Володимировна!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення Тернопільської медсестринської школи у стінах університету Ви успішно пройшли 40-літній трудовий шлях лаборанта кафедри оториноларингології, виконували одну з найважливіших ділянок роботи – організаційного забезпечення навчального процесу, проведення висококваліфікованих наукових досліджень.

Глибоко поважаємо й щиро шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий про-

фесіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Зиновія Володимировна, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, щасливого довголіття!

Бажаємо щастя, здоров'я і сили,
Щоб довгі літа плечей не
схилили,
Щоб спокій і мир панували
на світі,
Щоб радість знайшли Ви
в онуках і дітях!

Ректорат і профком ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

22 березня виповнилося 80 років ветеранові ТДМУ кандидату медичних наук Василю Володимировичу ПІЛЬГАНЧУКУ.

Вельмишановний Василю Володимировичу!

Сердечно вітаємо Вас з 80-літтям!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а згодом, після 10 років практичної лікарської роботи, успішно пройшли 20-літній трудовий шлях: спочатку завідувача навчального відділу, пізніше – асистента кафедри офтальмології, стали кандидатом медичних наук.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як одного з талановитих випускників першого покоління, науковця, висококваліфікованого клініциста-офтальмолога, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначенні медаллю «Ветеран праці», грамотами й подяками ректора університету.

Ваші працелюбність, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Василю Володимировичу, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, людського тепла, душевного спокою, добробуту, родинного благополуччя й затишку, щасливого довголіття.

Нехай добром наповнюється хата, Достатком, щирістю і сонячним теплом,

Хай буде вірних друзів в ній багато, Прихильна доля огорта крилом!

Ректорат і профком ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

27 березня виповнюється 50 років доцентові кафедри анатомії людини ТДМУ Ігорю Івановичу БОЙМИСТРУКУ.

Вельмишановний Ігоре Івановичу!

Сердечно вітаємо Вас з 50-літтям!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, успішно пройшли понад 20-літній трудовий шлях лаборанта, аспіранта, асистента, а останні 11 років – доцента кафедри анатомії людини. Особлива сторінка Вашої трудової діяльності – дворічне керування ННІ морфології університету.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як одного з талановитих випускників другого покоління, відомого науковця, висококваліфікованого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Активно є Ваша громадська діяльність, зокрема, як завуча кафедри, куратора stu-

дентських груп, багаторічного члена журнів Всеукраїнської студентської олімпіади з анатомії людини.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначенні грамотами й подяками адміністрації університету.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Ігоре Івановичу, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благодородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Бажаємо успіхів великих у роботі Й побільше творчих Вам натхнень. Нехай минають завжди всі турботи, і хай приносить радість кожен день.

Ректорат і профком ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

23 березня виповнилося 50 років доцентові кафедри первинної медико-санітарної допомоги та загальної практики-сімейної медицини ТДМУ Вадимові Михайловичу ТВОРКУ.

Вельмишановний Вадиме Михайловичу!

дагогічної та лікувальної роботи, керівником навчально-практичних центрів первинної медико-санітарної допомоги.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як одного з талановитих випускників другого покоління, відомого науковця, висококваліфікованого клініциста-терапевта, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Активно є Ваша громадська діяльність, зокрема, як матеріально-відповідального кафедри, куратора студентських груп.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначенні грамотою міського управління охорони здоров'я.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Вадиме Михайловичу, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благодородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного та щасливого життя.

Хай сміється доля, мов калина в лузі,
У родиннім колі, серед вірних друзів,
Хай крокують поруч вірність і кохання,
Хай здійсняться мрії і усі бажання!

Ректорат і профком ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

*** співробітників другої міської лікарні та університету. Ваш високий професіоналізм і сумлінне ставлення до хворих викликають особливу повагу та неабияку вдячність. Чисельні консультації пацієнтів кардіологічного профілю на теренах всієї Тернопільської області заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування молодих лікарів і студентів.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, наслаги, життєрадісності, добра, здійснення задумів і сподівань.

Колектив кафедри первинної медико-санітарної допомоги та загальної практики-сімейної медицини

роботи – забезпечення висококваліфікованих діагностичних і наукових досліджень.

Глибоко поважаємо й щиро шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків.

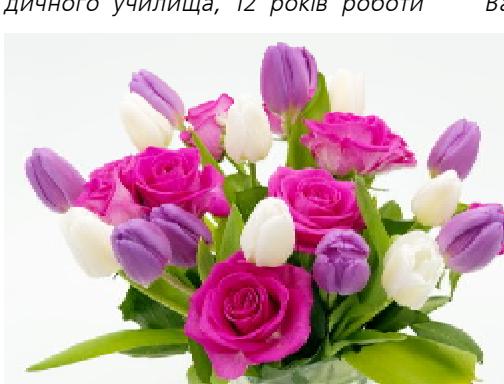
Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Ольго Михайлівно, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, людського тепла, душевного спокою, добробуту, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Нехай здоров'я, радість і достаток

Сипляться, немов вишневий цвіт,
Хай малює доля з буднів святої
І дарує Вам багато літ!

Ректорат і профком ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

медсестрою у стінах університету Ви успішно пройшли 28-літній трудовий шлях: спочатку лаборанта кафедри акушерства та гінекології, а останні 11 років – лаборанта міжкафедральної науково-клінічної лабораторії, виконували одну з найважливіших ділянок

ВІДКРИЛИ СУЧАСНИЙ ЦЕНТР НЕЙРОРЕАБІЛІТАЦІЇ

Приємною новиною вже укотре потішили країн медики Тернопільської обласної клінічної психоневрологічної лікарні. Нещодавно в медичному закладі після реконструкції став до ладу Центр нейрореабілітації, 8-е дитяче та 6-е психіатричне відділення. Кошти на оновлення цих медичних підрозділів виділили з обласного бюджету, а ще допомогли меценати та добродійники.

В урочистому відкритті взяли участь голова облдержадміністрації Степан Барна, голова облради Віктор Овчарук. Прибув на святкову церемонію й проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи нашого університету Степан Запорожан.

Ходовим маршем амбулаторно-поліклінічного підрозділу, який, до слова, також нещодавно оновили та облицювали гранітною плиткою, гости й медичні працівники лікарні пройшли до 8-го дитячого психіатричного відділення. Відповідно до лікувальних і педагогічних вимог, воно облаштоване на 50 ліжкомісць. Тут перебувають маленьки пацієнти з гострими психічними захворюваннями, неврозами, реактивними станами тощо. Серед комплексного лікування – раціональний підбір медикаментів, корегування мови, психолого-експериментальні дослідження, соціальне адаптування, різноманітні педагогічні прийоми. Після реконструкції цей медичний підрозділ містить 10 палат, з них – дві палати з покращеними умовами перебування, вісім – розраховані на чотирох пацієнтів, оновлена сестринська, маніпуляційна, іdalня, буфет. Усі палати облаштовані сучасною побутовою технікою, телевізором і холодильником. У відділенні є навчальні класи для школярів та ігрова кімната з комп’ютерами, спортивним тренажером, розвиваючими іграми, дидактичним матеріалом для корекційних занять.

У комфорних умовах тепер й пацієнти шостого психіатричного відділення. Тут перебувають хворі з особливими недугами. Адже підрозділ спеціалізується на лікуванні пацієнтів з первинним психотичним епізодом (гострі стани), хронічних психічних захворювань у стадії загострення, аномалії розвитку та іншими. Щорічно тут надають стаціонарну психіатричну допомогу понад 500 пацієнтам. Під час реконструкції цього медичного підрозділу облаштували й палату гострих станів, подібних у вітчизняній психіатричній практиці поки що немає. Вона розділена на три приміщення. У центрі – пост медичної сестри, а поруч два «помешкання» для пацієнтів, які перебувають у гострому стані захворювання. Звісно, є окрема душова, сучасні санвузли, інші побутові зручності. Палату обладнали детектором руху, який сигналізує медсестрі про переміщення пацієнта. Загалом ведуть відеоспостереження усього відділення. Облаштований цей медичний підрозділ й тривожною кнопкою задля безпеки пацієнтів, адже психично хворі люди можуть бути непередбачуваними, як це засвідчив випадок у Львівській психіатричній лікарні. Нині тут є всі умови для комфортного перебування пацієнта і, звісно, безпеки медичних фахівців.

Ноу-хау обласної психоневрологічної лікарні – Центр нейро-

реабілітації, який запрацював на базі третього неврологічного відділення та став першим серед державних медичних закладів України. Ця подія відбулася завдяки фінансовій підтримці відомих підприємців нашого краю, серед яких директор ТОВ «Україна» Олег Крижовачук, засновник компанії «Креаторбуд» Ігор Гуда, голова ВАТ «Бровар» Степан Троян, голова спостережної ради ТОВ «Бучачхлібпром» Петро Гадз та інші. На закупівллю спеціального обладнання для нейрореабілітаційного блоку меценати по жертвували 705 тисяч гривень. Серед сучасних обладунків – стіл вертикализатор з електричним регулюванням кута нахилу. З допомогою цього пристроя хворий з горизонтального положення може переміститися у вертикальне. Є тут й модуль активної реабілітації. Коли у пацієнта втрачена рухова активність і він не може сам пересуватися, на допомогу приходить цей стельовий підйомник, людину фіксують, щоб вона по-новому навчалася ходити. Закупили медики й стіл Бобота, призначений для реабілітації на ранньому етапі відновлювального процесу. Він складається з двох секцій, його можна напаштувати та використовувати як у сидячому, так і у вертикальному положенні. Особлива гордість реабілітологів – пристрій для реабілітації МОТОMed. Це – цілий комплекс

для відновного лікування, розроблений спеціально для хворих з по рушенням ходьби та обмеженою моторикою рук і ніг. Пристрій оснащений мотором і програмним забезпеченням. Дуже простий в керуванні, спеціально призначений для щоденних пасивних та активних заняття. Медики розповіли, що з допомогою цього пристроя є можливість імітувати сходовий марш.

У випадках же, коли пацієнт вже сам може ходити, але його треба навчити спускатися чи підніматися сходами, цей пристрій допоможе відновити навики ходьби.

– Кілька років тому наш заклад взяв курс на освоєння методик ранньої нейрореабілітації у пацієнтів з гострим по рушенням мозкового кровообігу, – розповіла заступник головного лікаря з медсестринства психоневрологічної лікарні Надія Фаріон.

Степан ЗАПОРОЖАН – проректор ТДМУ, професор, Надія ФАРІОН – заступник головного лікаря з медсестринства психоневрологічної лікарні

що в лікарні добре дбають про пацієнтів і намагаються повсякчас покращувати умови їхнього лікування та перебування. Медзаклад має також підтримку від держави, що є суттєвою допомогою. Він подякував доброчинцям за те, що долучаються своїми зусиллями й коштами до покращення умов у лікувальних закладах області й, зокрема, в психоневрологічній лікарні, а також небайдужі до людських проблем. Висловив вдячність усім медикам, які вкладають у свою роботу душу, адже їхня заслуга неоцінена.

Головний лікар Тернопільської обласної клінічної психоневрологічної лікарні Володимир Шкробот, зокрема, зазначив, що вектор діяльності медичного закладу спрямований на вдосконалення й розвиток системи надання медичної та фізичної реабілітації, впровадження передових технологій нейрореабілітації відповідно до протоколів і стандартів, які мають доведену ефективність та використовують у розвинених країнах світу. Мета

шими у списку були туалетні та кімнати для гігієнічних процедур,

на черзі – переоблаштування

ванної на душову кабінку та ка

бінет для підготовки пацієнта до

інструментальних обстежень.

Тим, хто не знає, розповімо, що гастроenterологічне відділення розташоване на другому поверсі терапевтичного корпусу, який збудували ще 1959 року минулого століття. Ремонт проводили хіба лише косметичний, саме ж приміщення потребувало капітальної реконструкції. Поки що пройдено перший етап, на наступному приведуть ремонтні роботи у палатах.

– Нині висока «скученість» пацієнтів у палатах. Люди, звісно, хочуть перебувати у кращих умо-

ОНОВИЛИ ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЧНЕ ВІДДІЛЕННЯ

Ті, хто часто буває в Тернопільській університетській лікарні, мабуть, помітили, що останнім часом вона суттєво змінилася. Оновлюється медичний заклад – ремонтують корпуси, фасади приміщень, облаштовують кімнати для персоналу, маніпуляційні. По суті, не залишилося жодного відділення, де б не провели косметичний ремонт, а то й повну реконструкцію. Ясна річ, що не в усіх відділеннях вони завершенні, бо це потребує коштів. Деяким корпусам лікарні вже по 50 років, збудовані вони за старими проектами, де палахи розраховані на 5-7 осіб.

Нещодавно побувала в гастроenterологічному відділенні. При-

торський, сестринський пост уже в новому оформленні. Змінили вигляд і маніпуляційні кімнати, тепер пацієнти ідуть туди із задоволенням, незважаючи на не цілком приємні процедури.

– Все – за кошти меценатів, людей, які не байдужі до життя лікарні, медичного персоналу, пацієнтів, – каже завідувач відділення Галина Хомін. – Підтримали й будівельні організації, приміром «Тернопільбуд», щоправда не одразу, спочатку з’ясували, чим можуть допомогти, а вже згодом розв’язали наші проблеми.

Хоча завершеними ремонтні роботи ще важко назвати, але власними силами медики зробили те, що найнеобхідніше. Пер-

важимо. Тому, де можливо, переобладнаємо. Передбачено одну чоловічу та одну жіночу індивідуальну палату. Без реконструкції приміщень нам хтозна чи вдасться ефективно розвиватися.

Пацієнтам, які лікуються в гастроenterологічному відділенні, по додається і нове облаштування, і «моральний клімат». Тішить, що у відділенні розпочали ремонт, замінили двері, оновили кімнату, де можна пройти гігієнічні процедури. Особливо радує те, що встановили бойлери й зараз повсякчас є гаряча вода, отож гігієнічні процедури жінкам можна проводити коли завгодно. Вони вдячні усім медпрацівникам за турботу та належний догляд.

ЕКЗИСТЕНЦІЙНІ МОТИВИ В ПОЕЗІЇ БОГДАНА-ІГОРЯ АНТОНИЧА

Про обізнаність одного з найвидатніших українських поетів ХХ ст. Б.Антонича з екзистенціалізмом свідчить його епіграф до збірки «Зелена евангелія» (Львів, 1938) – «Із усіх явищ найдивніше явище – існування». Поет вибирає саме слово «існування», а не «життя», що дуже важливо, позаяк життя – категорія біологічна, існування – категорія онтологічна. Існування людини є її перебуванням у собі, у своєму справжньому світі, а не в світі біологічному та соціальному. Людська екзистенція є буттям, якого не можна вивести з жодної іншої концепції, ідеї, суті, необхідності, а тому є первинним фактом.

Владислав Татаркевич у своїй «Історії філософії» писав: «Якщо назвати екзистенціалістами головним чином тих, які з людської екзистенції робили осердя філософії і через її призму дивилися на світ, то екзистенціалісти були завжди: Сократ на противагу Арістотелеві, Августин на противагу Томі, Паскаль – Декартові». Там-таки він вказує на чотири мотиви екзистенціалізму. Мотив гуманізму – що справжньою темою філософії є людське існування. Мотив інфінітизму – що скінченна людина постійно стикається у своєму існуванні з нескінченістю. Мотив трагізму – що людське існування заповнене турботою та загрозою смерті. І нарешті мотив пессимізму: людину оточує «ніщо», немає нічого, на що вона б могла спертися. Спробуймо відшукати ці мотиви у творчості Богдана-Ігоря Антонича.

Суперечки про філософські первні поезії Антонича між критиками розпочалися після виходу у світ його збірки «Велика гармонія» в книзі «Зібрані твори», виданій 1967 року. Всі вірші збірки написано в період між 23 березня та 3 червня 1932 року. Вони друкувалися на сторінках журналу «Дзвони» 1932-1933 р.р. Це вірші на релігійні теми: вони вносили в українську поезію нові філософсько-релігійні мотиви, подані в новій ціківці формі, висвітлювали теми не загальниково, а крізь призму поетового серця. Ось як про них писав Святослав Гординський: «Побіч мотивів змодернізованої народної поезії (колядки), вроді: «У жалобі моєго серця сьогодні народився Бог», в тім циклі є низка небуденних поетичних образів, зовсім власних, антонічівських: «Це янгол вигнаний на кришталевій катеринці солодку пісню грає під вікном душі моєї», або «Натхнення вітер гне душі моєї пальму». Від таких образів іде проекція на проблеми буття й творчості: «Хай ліком на смерти жах будуть ці вірші» і заключне: «Господи, помилуй від безсиля слова!». Так народжувався поет. У «Великій гармонії» Антонич мовою поезії говорить про свої сумніви, каяття і навернення до Бога на шляху його пізнання. Показовий у цьому плані вірш «Оборонець диявола»:

Як стану перед vogняним

Твоїм лицем, спокійний, без покори, не переляканий свого життя кінцем, до каяття нескорий, питатимеш мене про всі мої діла, скажу, немов тепер це: моя душа поплямлена життям і зла, але поглянь на серце.

Тоді Ти покладеш на терези ваги всю гордість, всю мою любов, глядітиму без ляку, хоч не був плохий, бо серце переважить знов. Однаке передчасна радість є моя і нетривала, і оманська, бо раптом розум зашепоче, мов змія: твоя любов була поганська.

Вірш було написано у п'ятницю 25 березня 1932 року. А вже через день, у неділю, 27 березня 1932 р. поет у вірші «Визнаю» стверджує:

«А сьогодні я спілій, мов літом, Покінчив молодечі штукарства та герці, погодився із Богом та світом і знайшов досконалу гармонію в серці».

Виникає питання, чи не був цей останній вірш лише декларацією бажаного, а не дійсного, позаяк поет не наважився опублікувати збірку «Велика гармонія» за життя. Натомість 1934 року світ побачила його збірка «Три перстені». Нагадаємо, що дебютною була книга «Привітання життя» (Львів, 1931), яку прийняла досить прихильно критика всіх напрямків. Ось що написав про першу збірку поета в передмові до повного зібрання його творів Микола Ільницький: «Поет співає гімн життю, молодості, красі, але водночас прагне притлумити в собі відчуття тури за нездісненим, недосяжним, тому проспіванім той гімн не раз «мовчанням уст». Що тут – тютчевська неможливість «сердцу высказать себя», страх відкрити свою незахищену душу байдужому світові, який не розуміє і не прийме її, усвідомлення незгlibимості творчого ремесла, безмежності і безконечності слова? А може, все це разом і ще щось невідоме нам, над чим билася допитлива й бентехна поетова уява?».

Між «Привітанням життя» і «Трьома перстенями» існує внутрішній зв'язок, що підкреслив іхній автор, поставивши епіграфом до вірша «Автопортрет», на самому початку збірки, рядки з першої: «Я все п'яний діткам із сонцем у кишенні», «Я – закоханий в життя поганин». Як бачимо у світогляді Антонича накреслилася роздвоєність між християнством та язичництвом, що й стало об'єктом уваги критики. Поява наступної збірки «Книга лева» (Львів, 1936) з віршем «Пісня про незніщеність матерії» дозволи-

ла літературознавцям совітської доби зробити з поета рафінованого матеріаліста. Насправді цей вірш не означає жодних змін у світогляді Антонича, який стверджував у своїй статті про національне мистецтво під назвою «Спроба ідеалістичної системи мистецтва» («Карби», Львів, 1933): «Метою мистецтва не є краса ..., метою мистецтва є викликати у нашій психіці такі перевживання, яких не дає нам реальна дійсність...». Тезу про вічність матерії зустрічаємо в першого українського християнського екзистенціаліста Григорія Сковороди, який вжив, що матерія є корелят Бога і тому неперехідна, вічна. Себто всі місця й усі часи наповнила. «Поки є яблуня, доти – з нею і тінь її. Світ оцей є то тінь Божа. Вона зникає частинно, не стоїть, і в різні форми перетворює вид, ніколи не віддаляючись від свого живого дерева». Вся

філософська система Сковороди базується на антитезах. Філософ вважав, що все у світі рухається між протилежностями по колу, таким чином примирюючи суперечності. Бо у колі «початок і кінець спільні», – казав Геракліт. Кколообігом є весь розвиток людської історії, на думку апостола Павла. Через Адама прийшов у світ гріх, з гріхом – смерть. Смертна людськість після гріхопадіння дістає від Бога закон (Старий завіт), який веде до її засудження. Це «шлях донизу». Викуплення Христом людей повертає цей шлях занепаду «догори». Проти гріха Христос приносить благодать, що веде не до смерті, а до життя вічного, місце закону займає справедливість, що виправдовує, а не засуджує людей. Ось де джерело Антоничевих образів: «персня», «трьох перстенів», зведеніх в одно у свідомості поета, як символу потрійності Божественного буття, а також «сонця» з його річним колообігом.

Про своє розуміння символу «перстня», «кола» поет афористично сказав у вірші «Коло змін» зі збірки «Книга лева» (Львів, 1933): «Знову знайдеш суть у колі зміннім, щоб в зміст незмінний віріть міцно». Образ сонця найчастіше виступає у всій поезії Антонича, але критики в один го-

лос відзначають надзвичайну сонячність саме збірки «Три перстені». У збірці «Книга лева» «браслетом сонця» ранок вінчає поета з коханою, «ліна світла з дзбана сонця парує пилом з теплих мурів», «закрижаніле соло сонця, мов дно музики ув оркестрі, що грає в сну блакитних сінях», «вже сонця колесо збиває стельмах», «а сонце – діамант музики, світла свято, очам, що хочуть все пізнати, світ подвоїть». У збірці «Зелена евангелія» сонце «покотилось вогненним тарелем», «немов метелик полум'яний на кущ тернині сіло», його «багрова плахта» роз'ятрює кров, а «човен» причалює «в пристань – у вікно на дуб...», воли рогами сонце колють, аж з нього кров тече багряна. У збірці «Ротації», де «бубон ранку – кругле сонце до маршу будить вояків», «і ранок б'є у сонця бубон...», «ось білий Бог ізходить сонце», поет сприймає сонце, мов причастя, і просить: «Хай сонце – працог всіх релігій – золотопере й життєсінне, благословить мій дім крилатий».

Літературознавець з Канади Олег Ільницький уперше зауважив, що у вірші «Наш перстень» (поезії поза збірками) слово «перстень» ужито як порівняння, а не як метафора, через що значення його стає прозоріше:

«І кров і руть – вогонь і холод, що жилами пливуть крізь тіло – мов перстень час замкне навколо непереможно і всеціло».

З контексту ясно, що перстень – це образ замкненого кола, символ безперервності, вічного кругообігу часу.

Проблема часу – основна проблема людського існування. Час є смертельною хворобою людства. І є смертельна туга в цій хворобі, хворобі часу. Глин часу безнадійно сумний. Не даремно такий видатний письменник, як Пруст, зробив основною темою своєї творчості пошуки втраченого часу, відновлення минулого у творчому художньому спогаді. Подвійність сприйняття часу проявляється в тому, що однаково нестерпно переносити і незмінність людської природи, заперечення вічно нового, творчих змін, і її постійну зміну, зачеплення вічного в людській природі. Людське існування завжди часове, скінченне, дочасне, а поза тим людина дивиться на нього під кутом вічності. У такий спосіб дочасність неуникно поєднується з вічністю. Кіркегор писав: «Людина є синтезом скінченності й нескінченості, необхідності та свободи. Вона не може звільнитись від протиріч і конфліктів, які є неуникними між змінним існуванням і незмінним буттям, проминальностю і вічністю, інакше кажучи, між людиною і Богом». У вірші «Марнотратний гімн» Антонич констатує: «Чергою явищ неповторних в світі кручи зростання й проминання сплетенні суцільно».

На завершення наведено фрагмент промови «Становище поета», виголошеної при отриманні премії товариства письменників і журналістів ім. І. Франка в січні 1935 р. за збірку «Три перстені»: «Не шукаю фікційного Окциденту з Львівської каварні, але несмілій підходжу до традиції моєї землі. Це не значить, що я національний стиль зрозумів як щось скам'яніле й невідсвіжуvalne. Тут Тобі хвала, сивобородий міністре республіки поетів, Вите Вітмене, що наївчив Ти мене молитись стеблинами трави. В корчмі «Під Романтичним Місяцем», п'ючи палочу й похмільну горілку мистецтва, разом з Тобою звеличу найтайніше й найдивніше явище: факт життя, факт існування». З контексту стає зрозумілій вибір епіграфа до «Зеленої Євангелії», як і те, кого поет запрошує у першому вірші збірки «в корчмі на місці горілку пити».

**Роман ЛАДИКА,
доцент ТДМУ**

ЮВІЛЕЙ

21 березня відзначила ювілейний день народження доцент кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я з медичною статистикою ТДМУ, кандидат медичних наук, магістр державного управління Ольга Несторівна Литвинова.

Вельмишановна Ольго Несторівно!

Від щирого серця вітаємо Вас, висококваліфікованого спеціаліста, інтелігентну, чарівну та чуйну жінку з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, успішно пройшли 26-літній трудовий шлях клінічного ординатора, асистента, старшого викладача, доцента кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я з медичною статистикою.

Свідченням багатогранності, неординарності Вашого таланту є здобуття Вами економічної освіти, а також дворічне навчання в академії державного управління при Президентові України, робота в обласному управлінні охорони здоров'я. У звязку з виробничою необхідністю Ви

впродовж двох років виконували обов'язки завідувача кафедри філософії, українознавства та історії медицини.

Колектив університету глибоко поважає і шанує Вас як одну з найталановитіших випускниць другого покоління, відомого в Україні науковця-новатора в реформуванні системи охорони здоров'я, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваш світлий розум, відкрите серце, налаштованість допомогти, працелюбність, наполегливість, ініціативність заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Ольго Несторівно, міцного здоров'я, невичерпного настрою, нових творчих здібностей, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, здіснення всіх задумів і сподівань!

Нехай доля дарує Вам нев'янучу молодість душі, а оптимізм та активна життєва позиція і надалі допомагають переборювати всі можливі негарадзи.

Хай злагода буде, хай буде любов, Хай тисячу раз повторються знов Хороші, святкові і пам'ятні дні, Хай сонце всміхається Вам у житті!

Ректорат і профком ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

УНІВЕРСІАДА

ВИБОРОЛИ ПЕРШЕ МІСЦЕ У ЗМАГАННЯХ З АРМСПОРТУ

У спорткомплексі «Політехнік» ТНТУ 15 березня відбулися змагання з армспорту у рамках II Відкритої універсіади міста Тернополя серед вищих навчальних закладів.

Цього разу збірна команда Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, набравши 120 балів, посіла перше місце. Наші студенти перемогли з відривом у 17 балів команду Тернопільського національно-технічного університету імені І.Пуллюя. Третє місце вибо-

рола команда Бережанського аграрно-технічного інституту. Наші хлопці зуміли у важкій боротьбі довести, що вони є найсильнішими.

У складі нашої збірної дві золоті нагороди на ліву та праву руку виборов капітан команди – студент четвертого курсу медичного факультету Микола Снітко. «Срібло» у своїх вагових категоріях на праву та ліву руку здобули студенти медичного факультету Іван Воронюк (четвертий курс) та Сергій Яремко (шостий курс). На праву руку

другими були Михайло Кашуба (четвертий курс) та Андрій Терещук (четвертий курс). «Бронза» дісталася студента шостого курсу Микиті Моткову на праву та ліву руку, студента третього курсу Андрію Пасемківу та студента четвертого курсу Андрію Терещуку – на ліву руку, а також лікарю-інтерну-стоматологу Олегові Камінському – на праву руку.

Підготовкою студентів до змагань займалися тренери команди, а саме асистенти кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання, кандидат у майстри спорту з вільної боротьби Петро Бондар і кандидат педнаук Любов Новакова.

НАШІ ШАХІСТИ БУЛИ ПЕРШИМИ

II Відкрита універсіада міста Тернополя стартувала 6 березня. Її організатори – управління у справах сім'ї, молодіжної політики і спорту Тернопільської міської ради та обласного відділення комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України. Збірна команда Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського

бере участь у таких видах спорту, як баскетбол, футбол, волейбол, настільний теніс, шахи, плавання, армспорт.

Першими власні сили випробували наші шахісти. Команди ТНЕУ-1 і ТНЕУ-2, ТНПУ та ТДМУ розігрували між собою командну та особисту першість. У заключній боротьбі спортсмени Тернопільського державного медич-

ного університету імені І.Горбачевського здобули I місце, залишивши позаду традиційно сильні TNEU-1 і TNEU-2. До складу нашої команди увійшли Михайло Якимчук, Юрій Ковенько (стоматологічний факультет), Уляна Солтис, Наталя Бойко, Олександр Іванюк (медичний факультет) та Декрі Міндо (факультет іноземних студентів).

Тренер і представник команди Тернопільського медуніверситету – асистент кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання Любов Новакова.

Прес-служба ТДМУ

кохів барв. «Як правило, ранголі роблять з нагоди Діваль. Сьогодні ми хотіли ознайомити вас з цим мистецтвом і поділитися частинкою нашої культури, тому спеціально з нагоди свята виклали невеликий візерунок», – зазначила Пріянка.

У програмі свята було ще виконання танців у стилі катхак від студії Школи індійського танцю «Амріта» та демонстрація українського вірша у жестах.

Своїми враженнями про це свято поділилися колишні випускники ТДМУ, а тепер партнери університету у співпраці з іноземними студентами – Наджам Шахзад і Пуніт Кумар.

На свято завітали представники ТНПУ імені В.Гнатюка, які виявили бажання невдовзі запросити іноземних студентів нашого ВНЗ та представників клубу «Санскріті» до себе в гости.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

ВІДСВЯТКУВАЛИ ІНДІЙСЬКЕ ХОЛІ

Щороку на початку весни в Індії відзначають барвисте свято Холі, яке пов'язано з пробудженням природи, яскравим цвітінням квітів і молодістю. У читальній залі бібліотеки ТДМУ 18 березня відбулося ознайомлення з індійською традицією цього святкування з ініціативи українсько-індійського клубу співдружності «Санскріті». У про-

грамі заходу були представлені класичні індійські танці у виконанні учасників студії школи індійського танцю «Амріта», виступи індійських студентів та обсипання фарбами.

Розпочали святкову програму з виконання композиції у стилі бгаратанатьям «Пушпанджалі» (привітання квітами).

Після цього студент ТДМУ з Пакистану Акшай Алвані детально розповів про релігійну, культурну та соціальну складову святкування Холі. Він зазначив, що

це одне з найдавніших свят в індуїзмі, яке символізує прихід весни, перемогу добра над злом. Фестиваль фарб пишно відзначають не лише в Індії, а й Непалі, Шрі-Ланці, Бангладеш, Пакистані, ПАР, Тринідад і Тобаго, інших країнах. Воно набуває популярності в Європі й США, адже в своїй основі пов'язано з радістю і веселим настроєм. Навіть у Тернополі щоліта влаштовують обсипання фарбами.

Увечері першого дня святкування, який називається ще Холі-Дахан (невеличке Холі), запалюють вогонь, в якому згоряє опудало Холі. Попіл від цього вогнища вважають священним. Чимось ця традиція перегукується з давніми звичаями українців палити вогнища на різноманітні свята, пов'язані з рухом Сонця.

Наступний день («Дхулахеті») один з найважливіших у святкуванні. У давнину люди посидали себе попелом з вогню, на якому